

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์เนื้อหาความรุนแรงต่อสตรีที่ปรากฏในละคร
โทรทัศน์ไทย

ผู้เขียน นางสาวศศิณี ยาวิชัย

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ อาจารย์ ดร. จิรพร วิทยศักดิ์พันธุ์

บทคัดย่อ

ความรุนแรงต่อสตรีทั้งทางตรงและเชิงโครงสร้างมีสาเหตุมาจากแนวคิดอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ที่ส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมทางเพศระหว่างหญิงชาย โดยหญิงมีสถานะที่ตกเป็นรองและด้อยกว่าชาย ทักษะคิดเหล่านี้สามารถสืบทอดผ่านกระบวนการหล่อหลอมและอบรมบ่มเพาะผ่านสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งละครโทรทัศน์ เนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง มีพลังในการถ่ายทอดเนื้อหา และมีการผลิตซ้ำและต่อยอดอุดมการณ์อย่างต่อเนื่อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะ และปริมาณความรุนแรงต่อสตรีที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ไทย 2) อธิบายกระบวนการปลูกฝังทัศนคติความรุนแรงต่อสตรีผ่านละครโทรทัศน์ไทย การศึกษาใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยการแจกแจงปริมาณการนำเสนอภาพความรุนแรงต่อสตรี วิเคราะห์เนื้อหาความรุนแรงต่อสตรี และวิเคราะห์กระบวนการปลูกฝังทัศนคติความรุนแรงต่อสตรี

ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาการศึกษาออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาละครโทรทัศน์ไทย จำนวน 3 เรื่อง โดยศึกษาจาก โครงเรื่อง ตัวละคร แก่นเรื่อง และบทสนทนา ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ลักษณะ และปริมาณความรุนแรงต่อสตรีที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ไทย ทั้งความรุนแรงทางตรง และความรุนแรงเชิงโครงสร้าง และส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์กระบวนการปลูกฝังทัศนคติความรุนแรงต่อสตรีผ่านละครโทรทัศน์ไทย

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างการศึกษาจากรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศช่วงไพรม์ไทม์ (prime time) ทางวิทยุโทรทัศน์ช่อง 3 และช่อง 7 ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2551 และมีระดับความรุนแรงมากที่สุด 3 เรื่อง จากการใช้วิธีการคำนวณหาค่าดัชนีชี้วัดความรุนแรงในรายการโทรทัศน์ ของ “Gerbner's violence index” ทำให้ได้ละครโทรทัศน์ที่มีความรุนแรงทางตรงมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จำเลยรัก ยุทธการหักคานทอง และสายใยสวาท

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1) เนื้อหาละครโทรทัศน์ไทยเน้นอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ และสร้างความชอบธรรมในการกระทำความรุนแรงต่อสตรี มีการผูกโยงเรื่องที่น่าไปสู่การแก้แค้น และการชิงรักหักสวาท ต้นเหตุของความขัดแย้งมักเกิดจากความเข้าใจผิดระหว่างพระเอกกับนางเอก จนนำไปสู่การใช้ความรุนแรง มีการสร้างบุคลิก ลักษณะของตัวละครแบบภาพเหมารวม (Stereotype) โดยนำเสนอสถานภาพของตัวละครเพศหญิงในลักษณะที่เป็นรอง และด้อยกว่าชาย แก่นเรื่องมักชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงต้องอดทนกับความรุนแรงที่ผู้ชายกระทำ และต้องประพฤติตนให้อยู่ในกรอบของการเป็น “หญิงดี” เพื่อจะได้ถูกเลือกให้ทำหน้าที่เป็นภรรยาและแม่ที่ดี บทสนทนา มักผลิตซ้ำอุดมการณ์ปิตาธิปไตย

2) ละครโทรทัศน์ไทยมีความรุนแรงต่อสตรีในปริมาณที่มาก และมีรูปแบบความรุนแรงที่หลากหลาย โดยพบความรุนแรงต่อสตรีทางตรงคือ ความรุนแรงทางจิตใจ ร้อยละ 52.78 และความรุนแรงทางร่างกาย ร้อยละ 47.22 ความรุนแรงต่อสตรีเชิงโครงสร้าง คือ ความรุนแรงเชิงโครงสร้างทางสังคม ได้แก่ ชนชั้น อาชีพ ค่านิยม ทักษะคติ และความรุนแรงเชิงโครงสร้างทางเพศที่ไม่เท่าเทียมกันในด้านคุณค่าของหญิงชาย

3) กระบวนการปลูกฝังทัศนคติความรุนแรงต่อสตรีในละครโทรทัศน์ไทยเริ่มจากการเลือกนำเสนอเรื่องที่มีความสอดคล้องกับความนิยมของกลุ่มผู้ชม และสามารถสร้างผลกำไรทางธุรกิจได้ โดยเน้นเนื้อหาที่เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้รับสาร ละครโทรทัศน์ปลูกฝังทัศนคติความรุนแรงต่อสตรี ด้วยการนิยามความเป็นหญิงในลักษณะของการสร้างภาพแบบเหมารวม (Stereotype) ของการเป็น “หญิงดี หญิงเลว” เพื่อสร้างความชอบธรรมในระดับโครงสร้างสังคมที่ผู้ชายจะสามารถลงโทษหญิงเลวได้ โดยการใช้ความรุนแรงได้ นอกจากนี้ละครยังได้สร้างชุดความคิดให้ผู้หญิงเชื่อว่าความรัก พรหมจรรย์ และการแต่งงานคือสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของผู้หญิง ดังนั้นนางเอกต้องรักษาพรหมจรรย์ และต้องอดทนต่อความรุนแรงที่ชายกระทำ เพื่อเป็นผู้หญิงที่ดีมีคุณค่าตามที่สื่อนิยามและเพื่อให้ได้มาซึ่งความรัก การแต่งงาน และได้รับการยกย่องจากสังคม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ละครโทรทัศน์จึงเป็นสื่อที่มีส่วนสำคัญในการบ่มเพาะหล่อหลอมทัศนคติความรุนแรงต่อสตรี และตอกย้ำอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่

Independent Study Title	An Analysis of Violence Against Women on Thai Television Drama
Author	Miss Sasinee Yawichai
Degree	Master of Arts (Communication Studies)
Independent Study Advisor	Dr. Jiraporn Witayasakpan

ABSTRACT

Patriarchy has contributed to violence against women both directly and structurally. The ideology has resulted in gender inequality which women are subordinate and therefore inferior. These attitudes are inherited through a cultivation process via mass media, especially television dramas. This is because the medium is easily accessible, widely popular, and powerfully conveys messages. In addition, the medium has a capacity to continuously reproduce and reinforce the ideology.

This study aims to 1) examine the nature and quantity of violence against women which is portrayed in Thai television dramas, and 2) describe the cultivation process of attitude towards violence against women in Thai television dramas. Combined quantitative and qualitative methods were used in this research. The researcher analyzed the violence against women by counting the amount of violence portrayed in Thai television dramas. In addition, the researcher analyzed content displaying violence against women and described the cultivation process of attitudes regarding violence against women.

The content of this study is divided into three parts. The first part is an analysis of three Thai television dramas based on plots, characters, themes, and dialogues. The second part is an analysis of the nature and amount of violence against women which is portrayed in Thai television dramas both directly and structurally. The third part is an analysis of the cultivation process of the attitudes regarding violence against women in Thai television dramas.

Samples of this study were selected from Thai television dramas which were broadcasted during the prime time hours on channel 3 and 7 from January to February 2008. According to the violence index from the *Gerbner's Violence Index* program, the top three Thai television dramas

which displayed direct violence were *Jam Loey Rak (The Defendant of Love)*, *Yut Ta Kan Hak Kan Tong (Battles to Get Married)*, and *Sai Yai Sawahd (The Loving Thread)*.

In summary, the findings show that:

1) The content of Thai television dramas focuses on patriarchy ideology and justifies violence against women. The organization of plots leads to revenge and battling for love. The conflicts usually start from misunderstanding between male and female protagonists which provokes violence against women. Stereotypes characters portrayed in the Thai television dramas present women as subordinate and therefore inferior to men. The themes of the Thai television dramas confirm that women have to tolerate to violence perpetrated by men. Women also have to live up to defined behaviors of “good women” in order that they would be selected to be good wives and mothers. The dialogues in the Thai television dramas usually reproduce patriarchy ideology.

2) The Thai television dramas display a large quantity of violence against women in various forms. The direct violence against women includes emotional abuse 52.78 percent and physical abuse 47.22 percent. In addition, the socio-structural violence involves class, occupation, social value, attitudes; while structural violence on gender can be seen in gender inequality.

3) The cultivation process of attitudes towards violence against women found in the Thai television dramas begins with topic selection to meet viewers’ demands and ensure profit gains. The stories emphasize relationships between men and women which basically tug at the viewers’ heartstrings. The Thai television dramas embed the attitudes of the violence against women by defining “good and bad women” through the portrayal of stereotypes to socio-structurally justify that men can use violence to punish bad women. Moreover, Thai television dramas form a set of constructed ideas which persuades women to believe that love, virginity, and marriage are the most important things in their lives. Therefore, woman protagonists have to safeguard their virginity and tolerate violent actions from men to be considered as “good women” defined by the medium which will help them attain love, marriage, and commendation from society.

As a result, the Thai television dramas play a significant role in the cultivation of attitudes regarding violence against women, and reproduce the patriarchy ideology.